

353.1
480

Головне управління морально-психологічного забезпечення
Збройних Сил України
Науково-дослідний центр гуманітарних проблем
Збройних Сил України

**Керівні психологічні техніки:
посібник для командира роти
(взводу)**

Київ – 2020

355.1
ДЛ 80

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

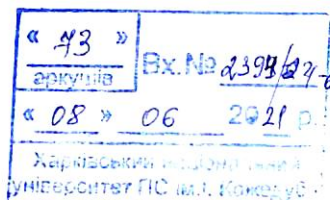
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ГУМАНІТАРНИХ ПРОБЛЕМ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Керівні психологічні техніки: посібник для командира роти (взводу)

Методичний посібник

Київ – 2020

УДК (159.943+355.133.4):355/359.07
М80

*Рекомендовано до видання Науковою радою Науково-дослідного центру
гуманітарних проблем Збройних Сил України
(протокол № 12 від 30.11.2020).*

Мороз В.М., Скрипкін О.Г.

М80 Керівні психологічні техніки : посібник для командира роти (взводу) /
В.М. Мороз, О.Г. Скрипкін. – К. : ФОП Маслаков, 2020. – 74 с.

ISBN 978-617-7993-56-7

Посібник призначено для допомоги командирам військових підрозділів рівня “рота, взвод” у підвищенні ефективності управління особовим складом під час повсякденної діяльності військ (сил) та в ході виконання завдань за призначенням (ведення бойових дій). Особлива увага звертається на методи та прийоми психологічного впливу, застосування яких командиром дасть йому змогу суттєво підвищити ефективність його комунікацій з підлеглими, рівень керівного впливу на них та, у підсумку, якість виконання ними наказів, поставлених завдань.

Посібник доцільно використовувати командирам підрозділів зазначеного рівня у військах (силах) в ході організації повсякденної діяльності та виконання завдань за призначенням (ведення бойових дій) особовим складом військових частин Збройних Сил України, а також науково-педагогічними працівникам кафедр гуманітарного напрямку вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів ВНЗ) у навчально-виховному процесі.

При повному або частковому відтворенні матеріалів посібника посилання на видання є обов’язковим.

УДК (159.943+355.133.4):355/359.07

Рецензент:

Стасюк В.В., полковник запасу, доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України.

ISBN 978-617-7993-56-7

© Мороз В.М., Скрипкін О.Г., 2020

Вступ.....	4
РОЗДІЛ 1. ФЕНОМЕН ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ, ЙОГО СКЛАДОВІ.....	5
1.1. Взаємозв'язок психологічного впливу і форм влади.....	5
1.2. Потреби, інтереси та самооцінка військовослужбовців підрозділу.....	8
1.3. Авторитет командира підрозділу як соціально-психологічний феномен.....	11
1.4. Лідерство як складова процесу управління особовим складом.....	16
1.5. Якісні чинники психологічного впливу, принципи його здійснення та можливі бар'єри на його шляху.....	21
1.6. Сутність основних методів психологічного впливу на підпорядкований військовий колектив та окремих підлеглих.....	23
1.6.1. Переконання.....	25
1.6.2. Самопросування.....	29
1.6.3. Навіювання.....	29
1.6.4. Наслідування.....	36
1.6.5. Прохання.....	37
1.6.6. Примус.....	38
1.6.7. Інформування.....	39
1.6.8. Зараження.....	40
1.6.9. Маніпуляція.....	41
1.7. Розпізнання командиром протидії власному психологічному впливу....	45
РОЗДІЛ 2. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В ІНДИВІДУАЛЬНІЙ РОБОТІ З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ.....	47
2.1. Попереднє соціально-психологічне вивчення особистості військовослужбовця та аналіз його результатів.....	47
2.2. Оперативний аналіз психоемоційного стану військовослужбовця під час роботи з ним.....	53
2.3. Особливості спілкування з підлеглими для віддання наказу, підбір доцільних прийомів психологічного впливу.....	57
РОЗДІЛ 3. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ У ГРУПОВІЙ РОБОТІ З ВІЙСЬКОВИМ КОЛЕКТИВОМ.....	62
3.1. Здійснення керівного психологічного впливу на військовий колектив з попередньою підготовкою до цього.....	62
3.2. Оперативний аналіз поточного психоемоційного стану військового колективу безпосередньо перед здійсненням психологічного впливу на нього.....	68
3.3. Здійснення психологічного впливу на військовий колектив без належного часу на підготовку.....	70
Післямова.....	71
Перелік використаних джерел	72

ВСТУП

Ти є командиром підрозділу – роти або взводу.

Статутами Збройних Сил України для підпорядкованих тобі військовослужбовців передбачене обов'язкове виконання твоїх наказів. Але з практики ти вже напевно знаєш, що лише цього інколи виявляється недостатньо. Твої накази не завжди виконуються підлеглими швидко й чітко.

Чому так відбувається?

Тому, що твої підлеглі – це перш за все люди, зі своїми баченням й оцінками того, що відбувається, думками та бажаннями. Інколи їх інтереси та мотиви не співпадають з тим, що вимагає наказ – це й уповільнює як його прийняття, так і його виконання.

Звісно ж, в управлінні особовим вкладом ти можеш спиратися виключно на жорстку вимогливість, керуючись принципом “Виконуй, або тебе буде покарано!”... Але військовий досвід показує, що, по-перше, так тобі навряд чи вдасться завоювати серед своїх підлеглих високий авторитет, а по-друге, все одно не всі твої накази будуть виконуватись вчасно та якісно.

При цьому слід пам'ятати, що тобі не варто одразу очікувати ефекту безумовної довіри підлеглих тобі як їх лідеру, наслідком чого стане безумовне виконання твоїх наказів.

Як же покращити ефективність твого керування підлеглим особовим складом?

Перш за все, для цього варто підвищити свій рівень майстерності у здійсненні необхідного психологічного впливу на підлеглих. У цьому тобі допоможе знання тих практичних методів та прийомів, що їх доцільно застосовувати командирі під час взаємодії з підлеглими. Їх розгляду й присвячено цей посібник.

ВИВЧАЙ, КЕРУЙСЯ ТА КЕРУЙ!